

**Науковий реферат статті Медведєвої І. Б. та Погосової М. Ю.
"Інформаційно-методичне забезпечення оцінювання стану
фінансової безпеки банку"**

В умовах розбудови національної безпеки у фінансовій сфері особливої уваги потребує інформаційне забезпечення процесу управління фінансовою безпекою банку, що має відповідати вимогам актуальності, повноти і водночас не бути надмірним, але достатнім для ухвалення своєчасних управлінських рішень щодо попередження та нейтралізації загроз стану фінансової безпеки банківської установи.

Метою статті є розробка методичного підходу до формування сукупності показників, що може бути використана як система сигнальних індикаторів, що сповіщають про виникнення загроз фінансовій безпеці банківської установи.

Для з'ясування того, чи може певна сукупність показників, що характеризує стан фінансової безпеки (первинні показники або характеристики), бути використана як система сигнальних індикаторів, використано метод факторного аналізу, де в якості вихідних прийнято такі умови: досліджуване явище – рівень фінансової безпеки банку; об'єкти – стан фінансової безпеки за роками; ознаки – сукупність показників, що характеризують рівень фінансової безпеки. Сутність гіпотези полягала в такому: якщо розсіювання значень рівня фінансової безпеки банку за різні роки є незначним, що свідчить про гармонійність її розвитку у просторі динаміки сукупності відповідних показників, то таку сукупність можна покласти в основу формування системи індикаторів, зміна значень яких сповіщатиме про наявність загроз стану досліджуваного явища.

За результатами факторного аналізу було сформовано один фактор, значення якого умовно відображають кореляцію між станом фінансової безпеки банку за роками. Перевірку наявності показників, які або входили у дисбаланс з іншими, або не змінювали своїх значень, а тому не могли бути використані як сигнальні індикатори, було проведено багатовимірним статистичним методом кластерного аналізу, в результаті чого з'ясовано, що саме дисбаланс між кластерами показників і став першопричиною значної відмінності стану фінансової безпеки банку у 2009 році від її динаміки у 2010 – 2012 роках, яку було визначено за результатами факторного аналізу.

Застосування запропонованого методичного підходу дозволить удосконалити інформаційну базу підтримки прийняття управлінських рішень через формування системи сигнальних індикаторів. Така система сигнальних індикаторів може бути використана як вихідна в процесі побудови карт визначення загроз стану фінансової безпеки банку.

Література: 1. Про схвалення Концепції забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.09.2012 р. № 569-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/569-2012-%D1%80>. 2. Барановський О. І. Банківська безпека: проблема виміру / О. І. Барановський // Економіка і прогнозування. – 2006. – № 1. – С. 7–26. 3. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) : монографія / О. І. Барановський. – К. : КНТЕУ, 2004. – 760 с. 4. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И. А. Бланк. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2005. – 784 с. 5. Кириченко О. А. Економічна безпека банківської системи України в умовах глобальної фінансової кризи / О. А. Кириченко, С. В. Мелесик // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 8. – С. 223–232. 6. Медведєва І. Б. Діагностування як складова процесу управління фінансовою безпекою підприємства / І. Б. Медведєва, М. Ю. Погосова // Економіка розвитку. – 2008. – № 1 (45). – С. 75–78. 7. Єпіфанов А. О. Фінансова безпека підприємств і банківських установ : монографія / А. О. Єпіфанов, О. Л. Пластун, В. С. Домбровський. – Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2009. – 295 с. 8. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення : монографія / М. М. Єрмошенко. – К. : КНТЕУ, 2001. – 308 с. 9. Френкс Л. Теория сигналов / Л. Френкс ; пер. с англ. ; под ред. Д. Е. Вакмана. – М. : Советское радио, 1974. – 344 с. 10. Иберла К. Факторный анализ / К. Иберла ; пер. с нем. В. М. Ивановой. – М. : Статистика, 1980. – 398 с. 11. Ким Дж.-О. Факторный, дискриминантный и кластерный анализ / Дж.-О. Ким. – М. : Финансы и статистика, 1989. – 216 с.

Інформація про авторів

Медведєва Ірина Борисівна – канд. екон. наук, доцент кафедри управління фінансовими послугами Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9а, e-mail: lunca@mail.ru).

Погосова Марія Юрївна – канд. екон. наук, викладач кафедри управління фінансовими послугами Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9а, e-mail: mari_nika@mail.ru).